

Položaj na Sredozemlju

V Rimu pravijo, da se je težišče političnega položaja premaknilo na Sredozemlje — Ukrepi Italije in zaveznikov — Mussolinijevo osebno pismo Hitlerju

RIM, 6. maja. Exchange Telegraph. V tukajšnjih političnih krogih smatrajo, da se je težišče političnega položaja premaknilo na Sredozemlje. Tisk in italijanski politični krogi naglašajo, da so pretrpeli zavezniki na Norveškem težek poraz in hočejo sedaj iz razlogov prenesti težišče na Sredozemsko morje. Poročilo agencije Stefani o številu zavezniških bojnih ladij na Sredozemlju je zbudilo veliko pozornost. Tisk, na čelu z dnevnikom »Il Giornale d'Italia« naglašava s tem v zvezi, da bo Italija »akoj reagirala na vsako grožnjo, pa naj bi prišla s katere koli strani. Italijanski narod ne vidi razloga za zavezniške ukrepe, a je popolnoma miren in hladnokrven. Ako bi se te demonstracije zavezniškega bojnega brodograja spremenile v provokacijo, je popolnoma jasno, da bo Italija odgovorila nanje z vso energijo.

NOV KREDIT 8 MILIJARD LIR
RIM, 6. maja. Havas. Italijanski uradni list je objavil zakon z dne 4. t. m., po katerem se stavi vojnemu ministrstvu na razpolago dodatek 8 milijard lir za okrepitev italijanske oborožene sile. Polovičica te vsote bo dodeljena sedanjemu državnemu preračunu, dočim bo ostala polovičica prešla na prihodnji preračun. Ta finančni dopolnilni zakon je sprejel finančni odbor že 29. aprila.

ČLANEK V »REGIME FASCISTA«
PARIZ, 6. maja. Havas. Kakor poroča »Excelsior«, se vrši na Italijo velik pritisk, da bi opustila svoje dosedanje stališče nevojskovanja. Italijanski tisk piše nekoliko mirneje, vendar nadaljuje kampanjo v korist Nemčije. Opaženo pa je bilo, da je objavil list »Il Regime Fascista« oster članek proti francoskim ponudbam za sporazumevanje. List piše dalje o Tuniziji, kjer je bila Italija izigrana, spominja na Tripolitanijsko in svetov-

no vojno, iz katere je izšla Italija z velikimi žrtvami, a brez zadovoljitve njenih teženj. Francija bi hotela tudi sedaj izločiti vsak vpliv Italije iz Podonavja in Balkana. Težnja Francije je bila v vseh časih postaviti Italijo pod francosko jehrebstvo. Francija prihaja zato s svojimi ponudbami prekasno. Italija se s Francijo ne bo pogajala, ker ne gre samo za italijanske interese, ampak tudi za čast in dano besedo.

MUSSOLINIJEVO PISMO HITLERJU
PARIZ, 6. maja. Ass. Press. Po poročilih, ki so prispela sem iz Rima, je odpotoval nemški rimski veleposlanik von Mackensen nujno v Berlin. S seboj je odnesel po zanesljivih informacijah osebno Mussolinijevo pismo Hitlerju. Temu potovanju prisojajo poseben pomen, ker je sledilo v trenutku poostrene napetosti na Sredozemlju.

PAPEŽEV POZIV K MOLITVI
RIM, 6. maja. Reuter. Včeraj je imel

papež Pij XII. govor, ki so ga prenašali tudi po radiu. Med drugim je dejal tudi, da je napočil trenutek, ko morajo vsi Italijani moliti za mir, posebno v teh dneh, polnih zmede in nemira.

PRESTOLONASLEDNIK UMBERTO PRI PAPEŽU

VATIKAN, 6. maja. Reuter. Danes je obiskal italijanski prestolonaslednik papeža Pija XII. Ta obisk je izzval v tukajšnjih krogih veliko zanimanje.

ZBIranJE ZAVEZNIŠKE

ALEKSANDRIJA, 6. maja. Ass. Press. Prihod zavezniškega bojnega brodograja v Aleksandrijo je izzval tu veliko navdušenje med prebivalstvom. Včeraj so prispele sem nove skupine angleških in francoskih bojnih ladij, a ostale prispejo danes. Zavezniške bojne ladje križarijo tudi vzdolž Palestine in Sirije ter v Egejskem morju in ob obalah Grčije. Zbiranje zavezniških, egiptskih, turških in grških čet se nadaljuje.

RIM, 6. maja. Stefani. Po vesteh iz Aleksandrije koncentracija angleškega in francoskega bojnega brodograja v Aleksandriji in v vzhodnem Sredozemlju še ni dovršena in se še nadaljuje. Še vedno prihajajo tja nove skupine. Po zadnjih vesteh imajo zavezniki sedaj nad polovico svojega bojnega brodograja na Sredozemlju. Na raznih mestih so v teku tudi na kopnem vaie za obrambo pred napadi z morja in iz zraka, posebno v Palestini in v Suez.

FRANCOSKE ČETE V SEVERNI AFRIKI

PARIZ, 6. maja. »Matin« poroča, da je zbrala Francija v Severni Afriki velike vojaške čete, ki so vsak trenutek pripravljene stopiti v akcijo.

VPOKLICI REZERVISTOV V GRČIJI

SOLUN, 6. maja. Ass. Press. Na vzhodni obali Grčije se opaža gibanje močnih angleških skupin bojnih ladij. V Solunu menijo, da bo postalo mesto v primeru vojne v Sredozemlju važna strateška točka, za katero se interesirajo na obeh straneh. Grčija je poklaka pod orožje nekaj letnikov častnikov in vojakov, ki so bili odposlani na mejo.

SODBA NEMŠKEGA TISKA

BERLIN, 6. maja. DNB. Listi razpravljajo o tem, kje bo sledil nov angleški napad. Angleške priprave v Sredozemlju nikakor ne vznemirjajo Nemcev, ki hladnokrvno motre položaj. Nemčija je pripravljena, da vodi boj do kraja. Proti britski blokadi razpolaga z vseni potrebnimi argumenti ter je svojo čvrstost krepko dokazala na Norveškem. Koncentracija angleško-francoskega brodograja v Sredozemlju je le odmev zahtev britskega naroda po energičnejših potezah Chamberlainove vlade. Angleži kakor Francozi so prisiljeni, da po porazu na Norveškem nekaj ukrenejo za svoje ljudi, od tod tudi sredozemski položaj.

Položaj operacij na Norveškem

Nemci poročajo o zavzetju Namsosa, Gronga in Hegre — Angleži pravijo, da so se pričeli boji za področje Narvika

BERLIN, 6. maja. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Močne sovražne sile so podprte z letalstvom napadle nemške postojanke severno od Narvika. Bile so odbite. Pri Steinkjeru in Trondhjemu so naše čete v pohodu proti severu. Zavzele so Namsos in Grong. Poveljnik norveških čet na tem odseku je brezpogojno kapituliral. Na letališču Lesjaskogu južno od Andalsnesa smo našli 20 izgorelih angleških

letal. V področju Røresa in Trysila čisti-mo ozemlje. Trdnjava Hegra, ki so jo držali Norvežani, se je vdala. Naša letala so potopila pri Namsosu 3. maja neko angleško bojno ladjo, neko križarko in neko transportno ladjo, dne 4. maja 4 sovražne trgovske ladje in pred Narvikom nekoga poljskega rušilca. Eno naše letalo se ni vrnilo. Pri varovanju transportov na sever so zaposlene močne edinice. Od 9.

aprila dalje smo potopili 23 sovražnih podmornic. Vse ladjeve, ki smo ga doslej v vojni potopili, znaša že dva milijona ton. Na zahodu nič novega.

LONDON, 6. maja. Reuter. Pregrupacija zavezniških sil na Norveškem se je izvršila v najlepšem redu in je dokončana. Zavezniške čete so bile iz južne in srednje Norveške prepeljane na sever, kjer bodo držale svoje pozicije in pripra-

vile operacije proti jugu. Operacije proti Nemcem pri Narviku se nadaljujejo in je pričakovati, da bodo sovražne edinice, ki se tam upirajo, kmalu likvidirane. Zavezniška letala so izvršila več napadov na nemška oporišča na Norveškem in jih z uspehom bombardirala. Z uradnega mesta izjavljajo, da so izmišljene vse nemške vesti o potopitvi angleških bojnih in transportnih ladij.

LONDON, 6. maja. Reuter. Odločujoči krogi odločno zanikajo trditve nemškega vrhovnega poveljstva, da je Anglija izgubila v zadnjih akcijah 230.000 ton svojega ladjevja. Stvarno število so Nemci podvojili, da bi tako pokazali svojo premoč.

Govor norveškega zunanjega ministra

Koht je govoril po londonskem radiu o razvoju dogodkov na Norveškem v zvezi s pričetkom in razvojem bojnih operacij

LONDON, 6. maja. Reuter. (Avala.) V govoru, ki ga je imel norveški zunanji minister Koht t. p. po londonskem radiu, je opisal potek vdora nemških čet na Norveško. Koht naglašava, da je na lastne oči videl

orožjem, kar Nemci niso mogli storiti proti zavezniškim četam, ki so se z Norvežani borile za svobodo države, so napravili nad brezmočnim civilnim prebivalstvom, ki je želelo le, ostati nevtralnno. Ves del Norveške, ki je padel že v prvih dneh pod strahovanjem Nemcev, je moral pretrpeti grozo, kakor za časa Hunov. Zažigale so se vasi, puščala zemlja. Končno so naleteli na nasprotnika, ki so ga mislili prisiliti k vdaji z ustrahovanjem. Norveški narod noče narodno-socialističnih doktrin. Sedem mesecev vojne je prizadejalo tudi našo miroljubnost.

Nemčija nas je hotela s silo prisiliti, da gremo v vojno na njihovi strani. Prišli so k nam z zahtevami, s katerimi bi napravili iz nas njihov instrument za boje proti zahodnim silam. Zasedali so našo zemljo, preden so nam sploh predložili po goje. Hoteli so prebiti naše odloke, da zavladajo nam nami s silo in nas izkoristijo proti drugim za svoje vojne namene. V prvi svoji točki so terali, da se nemškim četam brezpogojno dovolijo zasedati važne položaje in da razpolagajo z naši-

mi vojaškimi objekti, posebno z obalno obrambo. Bilo je jasno, da naj potem postane Norveška bojišče one Nemčije, ki se je vso vojno kazala kot zaščitnica nevtralnosti.

Obetanje, da bodo po sedanji vojni vrnili Norveški svobodo, je kaj dvomljivo, če se ozremo na usodo Avstrije, Češke in Poljske. Takšna dejanja pomenjajo moralni poraz, ki dovaja do tega, da nihče ne more več verjeti sedanji nemški vladi. Napad na Norveško je bil izveden po toč-

nem načrtu, izgovor glede angleških mtn je prazen. Nemčija se je bila odločila, stisniti Norveško med klešče. Nemški vpad na Norveško bo zabaležen v zgodovini kot eno najtežjih zlih dejanj. Naša vojska in naša mornarica nista bili pripravljena na zavraten napad. Toda tako mornarica, kakor vojska sta nudili odpor in vsa čast njima. Pa tudi sedaj je naša vojska gospodar pelikega dela države ter je lojalna kralju in zakoniti narodni vladi.

Koht je zatem omenil zavezniško pomoč ter nadaljeval: »Poljska vlada nam je poslala 4000 mož. Norvežani naj ne bodo nestrpni. Pomislijo naj na zahodne sile, v katerih časti je, da bodo osvobodile Norveško od okupacije Nemcev. Prepričan sem, da bodo zavezniki storili vse in tudi dosegli ta cilj.

Zunanji minister KOHT

nemška bombna letala, kako so prihajala, da bi Oslo pretvorila v plamene. Prebivalstvo je bežalo v kleti in po cestah v gozdove, da bi se skrilo pred morilnim

Churchill dobil večja pooblastila

LONDON, 6. maja. Havas. »Daily Telegraph« in »News Chronicle« pišeta, da so prvemu lordu admiralitete, Churchill, dana širša pooblastila za odločitve v koordinacijskem vodstvu vojne. Šefi angleškega generalnega štaba bodo v bodoče imeli izključno pristojnost koordinacije vojnega vodstva v odboru, ki mu bo pred

sedoval Churchill. Churchill bo edini predstavniki generalnega štaba v vojnem kabinetu in te nekatere odločitve tega bo morala odobriti še vlada. Ta reforma je posledica kritike o izgubljanju časa pri sprejemanju raznih nujnih odločitev v važnih trenutkih vojne akcije, ki terjajo naglih ukrepov.

Ofenziva proti Chamberlainovi vladi

Glavno krivdo za neuspeh na Norveškem vale na angleško vlado — Lloyd George pravi, da je soodgovoren tudi parlament — Dogodki na Norveškem naj bi bili opomin

LONDON, 6. maja. Ass. Press. Angleški tisk priznava, da se pričena ostra ofenziva proti Chamberlainovi vladi. Vlada očita, da je v glavnem njena krivda, da zavezniška akcija na Norveškem ni uspela. Vlada ni ničesar vedela, kaj pripravljajo Nemci na Danskem in na Norveškem in je, tudi pozneje postopala tako počasno, da je bilo vse, kar se je storilo, prekasno in nezadostno. Chamberlainova vlada nima nobene iniciativnosti, ampak se omejuje samo na defenzivne akcije proti nemškimi izpadom. Posebno pa se pojavlja odpor proti Chamberlainu, Simonu in letalskemu ministru Hoareju.

LONDON, 6. maja. Reuter. »Sunday Pictorial« je objavil včeraj članek bivšega ministrskega predsednika Lloyda Georgea, v katerem pravi, da je polaganje angleških min v norveških teritorialnih vodah samo nesposobno nemško akcijo in da se zavezniški prej niso pravilno pripravili na to, da bi se tej akciji lahko z uspehom uprli, kakor bi bilo potrebno. Na Norveško so poslali v vsej naglici zbrane, nezadostno in slabo opremljene čete. Zaradi tega se je mogoče zgoditi to, kar se je zgodilo. Lloyd George pravi dalje, da bo prva faza voj-

ne na Norveškem ostala zapisana kot žalostno poglavlje kronike mnogih dokazov nesposobnosti in nepripravljenosti. Angleško ljudstvo je še dalje pripravljeno na vse žrtve, toda položaj je resen in vlada se mora tega v polni meri zavedati. Ob koncu izraža Lloyd George mnenje, da ne bi bilo pravilno kritizirati samo vlado, ker pada po njegovih mislih mnogo odgovornosti tudi na parlament, od katerega bi bilo treba pričakovati v bodoče več iniciativnosti.

LONDON, 6. maja. Reuter. Garwin zahteva v članku v »Observerju«, da se dajo čim večja pooblastila posebnemu in čim ožjemu vojnemu kabinetu. Ta kabinet mora preiti preko vseh resortnih omejitev in strokovnjaških predsodkov. List pravi, da pri zahtevah o spremembah ne gre za akcijo proti Chamberlainu. Od njega je treba le zahtevati, da prilagodi svojo vlado čim bolj potrebam vodenja energične vojne. To ne terjajo samo angleški narod, ampak terjajo tudi vsi zavezniški. Treba je ustvariti ozek vojni kabinet najspodobnejših ljudi, ki so pripravljeni z vsem svojim bistvom posvetiti se vojni akciji. Glede dogodkov na Norveškem pa pravi Garwin, da je to koristen opomin,

ki je k sreči prišel prej, preden je nastala kakšna nepopravljiva nesreča. Ob koncu predlaga tudi vstop opozicije v vlado.

LONDON, 6. maja. Reuter. Glavna pažnja debate v parlamentu je bila posvečena dogodkom na Norveškem. Prevladala je sodba, naj poslanci ne dajejo sodbe, dokler ne bo vlada zbrala vse podatke. »Times« izražajo priznanje odločnosti in hrabrosti Chamberlaina, čeprav je mnenja, da so vladi potrebne nekatere izpremembe. Vojnemu kabinetu je treba dati možnost čim večje samostojnosti v naglih in odločnih ukrepih. Posamezni član tega komiteja naj bi imeli v vsakdanjih poslih v ministrstvu namestnike, da bi se laže posvetili izključno vojnimi akcijam. Prav tako bi naj bilo pri vrhovnih poveljnikih vojske, letalstva in mornarice. »Daily Telegraph« piše, da britska javnost niti malo ne želi, otežkočati vladi delo in ji postavljati zapreke. Sodba bo prišla šele potem, ko bo vlada pojasnila, koliko so se njeni nameni, pomagati Norvežanom, izpolnili. Delavski »Daily Herald« dostavlja, da se ne sme zameriti vladi če je spočetka optimistično sodila o položaju na Norveškem.

Domači zapiski

„Hrvati so rešili Jugoslavijo v na odločilnejšem trenutku“

V nedeljo je bila v Splitu velika konferenca delegatov SDS za mestno okrožje. Dr. Hinko Krizman je v svojem govoru naglasil, da SDS veruje v narod kot vir vsake oblasti in pravice. Veruje v usodo Srbov, Hrvatov in Slovencev, zato je SDS tudi za narodni sporazum, za narodno vladavino, za politično, socialno in gospodarsko demokracijo ter nerazdružljivo državno zajednico Srbov, Hrvatov in Slovencev v popolni enakopravnosti. Ko so se porušili vsi mostovi med Zagrebom in Beogradom, se samostojni demokrati niso izneverili. Z njihoviim sodelovanjem je prišlo do ustanovitve KDK, ki je v splošnem razsuju bila edina svetla točka in najuspešnejši instrument državne politike. Danes vidimo, koliko pomenijo mednarodni prijatelji in prijateljske pogodbe. Narod, ki hoče živeti lastno življenje, mora sam zbirati svoje moči, da se brani od osvojevalcev in zaščitnikov. Med nami ne sme biti izdajalcev. Sporazum je pa treba ločiti od vladavinskih kombinacij. Sporazum mora ostati državna politika brez ozira na to, če se politika vlade menja. Pred nami so še vprašanja, tako popolna preureditev države na demokratski osnovi, koncentracija vseh dobrih narodnih sil. Na strani dr. Mačka je najmanj ovir, da bi se takšno zbiranje ne moglo vršiti. Ovire so bile drugod in nas veseli, da naši prijatelji Miša Triunović, Milan Groh, dr. Boža Marković in drugi enako govorijo. Če bi tako mislili že prej, bi bila vladna kombinacija drugačna. Smo proti javnemu glasovanju, ker je vedno instrument reakcije in vpliva na svobodno narodno voljo. Nismo za imenovanja, ker nima nihče pravic, koga imenovati. Smo za demokracijo in popolno narodno samoupravo. Generalni tajnik Sava Kosanović je poudaril, da diktatorski režim niso opustili niti eno sredstvo, da preženejo hrvatstvo iz države. Samostojni Hrvati so dali nam, samostojnim Srbom moč, da smo v boju nosili svoj križ. Če bi ne bil zrušen diktatorski režim, bi lahko doživeli usodo Čehov, Slovkov in Poljakov. Hrvati so nastavili svoja pleča za Jugoslavijo v najusodnejšem času in jo rešili. Če bi bilo drugače, bi zdaj Jugoslavije ne bilo. Gibanje SDS ima veliko bodočnost. Ono stvarja veliko in pravo Jugoslavijo, od Jadrana do Črnega morja, noseč po vsem Balkanu idejo kmetske demokracije. Danes, ko je ustvarjena banovina Hrvatska, ko so hrvatski interesi zadovoljni v najosnovnejšem pogledu, je v interesu Srbov kakor Hrvatov, naglašati vse ono, kar nas veže skupaj.

Bolgarija dobi Dobrudžo in Dedeagač?

SOFIJA, 6. maja. Exchange Telegraph. Iz poučenega bolgarskega vira se je izvedelo, da je sofijski angleški poslanik po razgovorih, ki jih je imel s svojim ankarškim kolegom in turškim poslanikom, obiskal bolgarskega zunanjega ministra in mu izročil posredovalni predlog, ki je bil sestavljen po prizadevanju turške vlade in se nanaša na ureditev odnosov med Bolgarijo na eni ter Romunijo in Grčijo na drugi strani. Kakor se zatrjuje, se je turški vladi posrečilo pridobiti romunsko in grško vlado za to, da sta pristali na bolgarske revizionistične težnje glede Dobrudže in Tracije. Grčija je celo pristala na to, da izroči Bolgariji ozek pas ozemlja od sedanje bolgarske meje do Dedeagača, ki naj bi postal bolgarsko izhodišče na Egejsko morje. Bolgarska vlada je sedaj zaprosena, da ta predlog sprejme in stopi v zadevne stike z vladama Romunije in Grčije. Pričakuje se, da se bodo diplomatska pogajanja o navedenih vprašanjih pričela še ta teden.

Na bolgarski meji ni turških čet

SOFIJA, 6. maja. BTA. Glede na vesti, razširjene v tujini, da je Turčija koncentrirala velike čete na grški meji, kar je zbudilo v Bolgariji veliko vznemirjenje, javlja agencija, dani v Sofijo o tem ničesar znano in da so takšna poročila brez podlage.

Nemška nota Švedski

LONDON, 6. maja. Havas. Švedska telegrafska agencija poroča, da je nemška vlada poslala švedski noto, v kateri zahteva dobavljanje švedskih surovin in proizvodov na kredit do konca vojne. V noti je dalje zahteva, da dovoli Švedska prisotnost nemških strokovnjakov v rudnikih in tovarnah.

SPREMENBA V ANGLEŠKI MORNARICI

LONDON, 6. maja. Reuter. Kontreadmiral Henry J postavljen za pomočnika sira britske admiralitete namesto dosedanjega kontreadmirala Harolda Boroa. Novi pomočnik admiralitete se je izkazal že v svetovni vojni kot hraber poveljnik, posebno v bitki pri Jutlandu.

JAPONSKI GLASOVI O NORVEŠKI

TOKIO, 6. maja. DNB. Japonski listi komentirajo zmago Nemcev na Norveškem in pravijo, da se razna britska obetanja niso izpolnila. Velika Britanija je tako kakor na Poljskem in Finskem tudi na Norveškem žela poraz za svojo politiko.

HOLANDSKA KONTROLA NA USTJU SELDE

BRUSELJ, 6. maja. DNB. Holandske vojaške oblasti so vzele pod kontrolo vse ladje, ki doplovejo in izplovejo iz ustja Selde. V belgijskih paroplovnih družbah je ta odločitev povzročila vznemirjenje. Holandska je odločena, ustje Selde zapreti, če bi se pojavila kakršna koli nevarnost zanjo. Belgijski poslanik v Bruslju je vprašal svojo vlado, če misli v Haagu intervenirati zaradi tega. Holandski krogi naglašajo, da ima kontrola za enkrat le dolžnost, paziti na nepoklicane turistične tujce, ki se po ustju Selde vlihotaplajo v notranjost.

ROOSEVELT NA ODMORU

NEW YORK, 6. maja. Roosevelt bo ostal še nadalje na odmoru v Hyde Parku, ker ni prejel nobenih pomembnejših vesti, ki bi terjale njegovo navzočnost v Washingtonu. Obiskal bo svoje prijatelje.

COOK NEVARNO ZBOLEL

NEW YORK, 6. maja. Havas. Tečajni raziskovalec Cook, ki je star 74 let, je nevarno obolel. Njegovo stanje je brezupno.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo oblačno in vetrovno vreme. Obeta se izboljšanje vremena. Včeraj je bila najvišja toplota 12, danes najnižja 9, opoldne 10,8. Padavina je bilo včeraj 18,1 mm.

Zavezniki potrebujejo 30.000 letal

PARIZ, 6. maja. Ass. Press. Iz poluradnega vira se je izvedelo, da odgovorni vojaški krogi v Franciji in Angliji priznavajo premoč Nemčije v zraku in je prav ta premoč kriva, da zavezniški ne morejo naglo in uspešno izvesti svojih strateških načrtov. Po mnenju strokovnjakov bi morali zavezniški dvigniti šte-

vilo svojih letal na 30.000, ako bi hoteli zlomiti nemško letalsko premoč in potem izvršiti svoje načrte. Kdaj bodo zavezniški mogli zbrati tako število letal, ni bilo mogoče izvedeti, toda potrjuje se, da je to sedaj glavni cilj zavezniških generalnih štabov.

Glasovi zavezniškega tiska

PARIZ, 6. maja. Havas. Bitka pri Narviku in prihod norveškega zunanjega ministra v London predstavljata glavno vsebino pisanja pariških listov. Listi z velikimi naslovi podčrtavajo besede sv. očeta po želji za mir. O položaju v Sredozemlju menijo, da je neizpremenljiv. Tako tisk kakor radio v Italiji ne pišeta o pripravah italijanske mornarice in vojske. Preden bo Italija zavzela svoje končno stališče, bo izvedla veliko kampanjo, da bi pripravila ljudi na to. »Jura« omenja, kako je Italija pred 25 leti stopila v vojno na strani zaveznikov. Italija naj se zaveda, piše list, da bo našla onstran

Rubikona zavezniške složne in pripravljene na odgovor. »Journal« posveča svoj uvodnik švedski nevtralnosti ter jo opozarja, da ne bo smela dopustiti izvoz vse svoje železne rezerve preko Lulea v nemška pristanišča. Strokovnjak general Duval piše, da je položaj Švedske danes vse drugačen. Nemška vojska lahko vdre vanjo s hribov vzhodno od Trondhjem. Švedska vojska bi bila primorana na dveh frontah braniti državo, ob morju in na zahodnih mejah. Zavezniške pa tak vpad ne bo presenetil, budno spremljajo vse akcije nemškega zrakoplovstva.

Herriotov govor na poljski proslavi

LYON, 6. maja. Havas. (Avala.) Proslavi poljskega narodnega praznika je prisostvoval lyonski župan in predsednik parlamenta Herriot. Navzočen je bil tudi popredsednik poljske vlade Stronski ter cela vrsta visokih predstavnikov civilnih in vojaških oblasti. Herriot je v svojem govoru najprej izrazil priznanje velikemu poljskemu umetniku Paderewskemu, nakaar je dejal: »Vezi med poljskim narodom in Francijo so že stare. Mlada Poljakinja je bila soproga francoskega kralja Ludovika XV. Mnoge sorodnosti v odporu in bojih za svobodo vežejo oba naroda. Težke zgodovinske izkušnje so prišle nad obe državi. Če bi sedanji vladodržci, ki ugrabljajo svobodo narodov, uspeli, bi padla vsa Evropa v suženjstvo. Izginilo bi pet stoletij pridobljene civilizacije. Francija, Velika Britanija in z njima Poljska se rame ob ramenu bore za osvoboditev Evrope. Med svetovno vojno so bile zavezniške sile ter mnoge države trenutno po-

ražene, toda kasneje so tem sijajneje vstale k zmagi in življenju. Tudi vi, dragi prijatelji, boste imeli spet svojo domovino.« Podpredsednik poljske vlade Stronski je nato naglasil, da »je Poljska prva vstala proti Nemčiji. Za njo so prišle Francija, Anglija in Norveška. Nekaj se vendarle menjava v Evropi, narodi dvigajo glave in se upirajo tlačiteljem«. Stronski je zaključil z živo vero v zmago zaveznikov, dostavlja, da je poljska vojska sedaj obnovljena in da je pod poveljstvom generala Sikorskega. Ena poljska brigada pa se že bori na Norveškem.

POPLAVE V IRAKU

BAGDAD, 6. maja. Havas. Eufrat je prestopil bregove in poplavljal okolico. Tudi Bagdadu grozi nevarnost. Ceste na Damask so presekanke. Regent in predsednik vlade sta osebno navzočna pri reševanju poplavljenec.

„Delo“ o zbliznanju Jugoslavije s sovjetsko Rusijo

»Delo«, glasilo pravosodnega ministra dr. Markovića piše med drugim: »Dalekosežna odločitev, poslata v Moskvo trgovinsko delegacijo, je delo modre politike kneza namestnika Pavla, ki je v najpovoljnijem trenutku občutil razpoložene naroda v težkem času, hoteč dobiti zraka ne le na zahodnih, temveč tudi vzhodnih svojih mejah. Za nas je glavno, da dobimo občutek, da Jugoslavija ni zaprta v podonavskem bazenu in v okviru Balkanskega polotoka. V stanju smo, da stopimo v bližnja razpravljanja vseh pogajanj, ki se bodo še vodila v Moskvi. Radujemo se, da je ta akt našel odineva v najširših slojih, tako pri Srbih, Hrvatih kakor Slovincih. Občutimo instinktivno zadovoljstvo, da je med največjo slovanško veliko silo in našo državo ustvarjen dotik v gospodarskem pogledu, s čimer je odstranjena velika pregrada, ki je kralila obzorje nad Jugoslavijo.«

Manifestacija za mir in zbliznanje z Bolgari

V Zagrebu je bila velika skupščina Rotary kluba, ki se je udeležilo mnogo mednarodnih delegatov. Izpremenila se je v veliko manifestacijo za mir. V govorih naših delegatov je bila iznešena iskrena želja, da se čimprej združita Jugoslavija in Bolgarija v najtesnejšem sodelovanju, kar so bolgarski odposlanci z navdušenjem odobrvali.

Novice

Več smisla za temeljito pogozdovanje

Ze od lanske pozne jeseni se zadovoljivo razvija lesna trgovina, ker nam je odprt trg v raznih državah. Tudi cena lesa je zadovoljiva. To priliko skušajo izkoristiti nekateri kmetje, ki so prodali mnogo svojega lesa za posek. Na ta način so prišli mnogi lesni mešetarji na svoj račun, ker imajo ponekod do 100% zasluzka.

Ob splošnem izsekavanju gozdov je opaziti v veliki večini in to že izza zad-

njih desetih let, da se po poseku prodanih dreves za ponovno pogozditev nihče ne pobriga. Na ta način nastajajo prazne goličave, kjer poraste le trnje, brinje, leska ali druga manj vredna hosta. Takšne zapleveljene poseke se razrastejo po posekanih gozdni predelih in jih po večini puščajo v zanemar, ne da bi jih kdo sproti čistil. Na ta način ni čuda, ako gozdarstvo radi stalnega trebljenja in pomanjkljive pažnje za pogozdovanje

propada in da nastopa vprašanje, kam bo zavedel ta položaj tekem bodočih desetletij, ako se sedanji gozdni lastniki, ki svoje gozdove sekajo, ne bodo bolje brigali za temeljito pogozdovanje praznih in s trnjem poraščenih goličav. Spričo navedenih razlogov je potrebno, da se posveti gozdarstvu od strani banovine in države in tudi od lastnikov samih večja pažnja, da se izvede temeljito pogozdovanje.

Za olepšavo prekmurske metropole

Tujsko prometno in olepševalno društvo v M. Soboti je imelo nedavno občni zbor, na katerem je bila izvoljena dosedanja uprava z županom g. Hartnerjem na čelu. Tujsko prometno društvo uspešno vrši svojo nalogo. Ustanovljeno je bilo pred 4 leti. Uspešno se je uveljavilo zlasti lani z organizacijo uspelega »Prekmurskega tedna«, gospodarske in kulturne manifestacije ob 20-letnici priključitve Prekmurja k Jugoslaviji. Letos namerava društvo s podporo Putnika in banke uprave izdati prospekt M. Sobote v slovenskem, hrvaškem in nemškem jeziku v visoki nakladi. Priredilo je uspel fotografski natečaj. Tujsko prometnega tečaja se je udeležilo 200 oseb iz Prekmurja. Zlasti izčrpno poročilo je na občnem zboru podal tajnik soboškega trg. gremija in tajnik »Prekmurskega tedna« g. Al. Vebler, ki mu gre poleg g. župana nesporno največ zasluga, da je prireditelj, ki je mnogo pripomogla k pozna-

vaniu Prekmurja, uspela. Občni zbor je izrekel posebno pohvalo časopisju za pomoč ob »Prekmurskem tednu«, zlasti tudi »Večerniku«. 1. maja popoldne in 2. maja so bili gostje Tujskoprometnega in olepševalnega društva slovenski novinarji. Prispeli so z avtobusom iz Maribora in si ogledali še popoldne soboške znamenitosti. Zvečer so se zbrali z nekaterimi soboškimi meščani in društvenimi delavci pri večerji v hotelu »Slon«. V napitnicah je bilo poudarjeno dvoje: da se napredujoče Prekmurje venomer bolj vrašča k Sloveniji in k Jugoslaviji in da nam je v teh nevarnih časih bolj ko kdaj potrebna sloga za ohranitev samostojnosti, ki je pogoj našega napredka in rasti. Na praznik so si novinarji z avtobusom ogledali Goričko in bili gostje tovarnarja Benka. Upamo, da prvi oficialni izlet slovenskih novinarjev kljub slabemu vremenu ne bo ostal brez ugodnih odmevov.

sanatorij, v koliko bo dopuščal prostor, tudi druge bolnike, ki niso člani TBPD. Nov je v sanatoriju porodniški oddelek, ki ga doslej ni bilo in ki je naravnost idealno urejen. Vse v vsem: Šlajmerjev dom, kakor se reprezentira zdaj po svoji prenovitvi in razširitvi, je prvovrsten, vzoren sanatorij, ki je samo v čast slovenski kulturi.

a. Iz tajništva SDS. Ker pisarna v novem prostoru še ni urejena, bo drevi seja akcijskega odbora skupno s krajevnim odborom kakor po navadi ob 20. uri 56 v dosedanem lokalu.

Pluj

p Mnogi so že obrali z rezjo. Posledice letošnje hude pozebe v haloških vinogradih postajajo zdaj najbolj vidne, ko bi moralo pognati mladje. Mnogi vinogradniki, predvsem pa Haložani sami, ki niso bili poučeni o navodilih za rez radi pozebe ali pa niso marali za nje, so že obrali z rezjo, ker so puščali običajno število oces. Zdj se, da je izkazalo, da je trsje, ki je bilo letos obrezano, kakor je priporočal ljudje »Večernik« v mnogo večji meri pognalo mladje, kot pa trsje z običajno rezjo. Dalje so ugotovili v Haložah, da je letošnja pozeba v nižjih legah mnogo občutnejša kot pa na višjih, medtem ko so v predzadnji hudi zimi l. 1929 predvsem trpele višje lege. Tako je trsje v višjih legah že pognalo prav lepe poganjke, ki vlivajo prve nade haloškemu vinogradniku.

p Danes priredi meščanska šola ob priliki svoje 20-letnice v Mestnem gledališču ob 20. uri slavnostno akademijo s pestrim sporedom.

p Odbor Rdečega križa in podmladka RK drž. real. gimnazija in mešč. šole v Pljuju prirede na Telovo, 23. maja (v slučaju slabega vremena 26. maja) veliko prireditev v korist Rdečega križa. Vsa društva prosimo, da prepuste ta dan Rdečemu križu!

p Gradbena dela za novo tvornico perila na Srbskem trgu se nadaljujejo. Na mestu, kjer je bila prej starinska hiša, je vzrasla lani lepa moderna stavba, ki bo izbrisala Srbskemu trgu lice starinskega mesta. Sedaj že dokončujejo pročelje nove zgradbe. Tako bodo lahko v kratkem namestili potrebne stroje za moderno tvornico perila. Ta novi obrat pomeni za Pluj, kjer se

Zakaj? naj bi se neugodno počutili v družbi radi gubaste kože, sončnih peg in mozoljev, ko lahko te neugodnosti odpravite z **GAYERJEVO** dnevno in nočno »LILAS-CREMO«, ki daje licu svežino in čistočo. Izdejuje lekarna.

Mr. L. GAYER, ZAGREB, Hlica 79.

močno pogreša industrija, precejšnjo gospodarsko okrepitev.

Mladina ob meji

V nedeljo popoldne je gostovala na krasni točki naše severne meje pri Sv. Ani v Slov. gor. v prosvetnem domu skupina mariborskih srednješolcev in srednješolk s spevoigro »Kovačev študent« in različni rodoljubnimi in narodnimi pesmi. Ves spored je potekel izborno, ki mu je številno občinstvo pazljivo sledilo in vsako posamezno točko odobravalo z živahnim aplavzom. Nastop mariborskih srednješolcev in srednješolk je po splošni sodbi občinstva izmed vseh dosedanjih prireditev na tem odru najlepše uspel. Zato bodi požrtvovalnim srednješolcem in srednješolkam, ki so si izbrali za svoje gostovanje ta iz kulturnih, prosvetnih in narodnostnih ozirov tako važen kraj, prisrčna hvala.

Z ozirom na dandanašnje razmere bi bilo potrebno, da se slični nastopi naše narodno zavedne inteligentne mladine večkrat ponavljajo po raznih obmejnih krajih. Z lepimi nastopi, igrami in rodoljubnimi pesmimi se naj okrepi med našim obmejnimi ljudstvom pogum, da bo bolj cenilo naše narodne vrednote. Zato kličemo našim požrtvovalnim srednješolcem, da z začetnim delom za našo narodno stvar nadaljujejo in si za tekoče leto postavijo za delovni program na kulturnem, prosvetnem in narodnem polju gostovanja in v prostem počitniškem času taborjenja.

Radio

Ponedeljek, 6. maja

Ljubljana: 18. zdravstveno predavanje; 18.20 veseli utrinki; 18.40 lončarstvo v Sloveniji; 19. poročila; 19.45 več manire pa brez zamere; 20. rezervirano za prenos; 22. poročila; 22.15 koncert RO. — Beograd: 14.20 plošče; 17.45 harmonika; 20.40 narodne pesmi; 22. zabavni koncert. — Sofija: 18.45 bolgarske koračnice; 20. simf. koncert; 22. narodna gl. — Prag: 19.50 Smolanova opera »Dalibor«, 22. orkester in zbor. — London: 20. pester spored; 21.40 orkester; 23. lahka gl. — Radio-Paris: 20.45 Debussyjeve romance; 21.45 zabavni koncert; 22.45 velik koncert francoske glasbe. — Firence: 17.15 lahka gl.; 20.50 pesmi in ritem; 21.40 salonski orkester; 22. plesna gl. — Budimpešta: 20.10 koncert Čajkovskega; 22.10 ciganski orkester. — Berlin: 20. koncert del Čajkovskega. — Bratislava: 19.30 godbe na pihala. — Bukarešta: 20. dela R. Straussa.

Celje

Izlet na Aškerčevo domačijo

Akcijski odbor za rešitev Aškerčeve domačije bo priredil na binkoštni ponedeljek, 13. t. m., izlet v Veliko Širje nad Rinskimi Toplicami. Z ljubljanskim vlakom bodo prispeli udeleženci v Rimske Toplice ob 9.44, z mariborskim vlakom pa ob 11.12, nakar bodo skupno krenili v tri četrt ure oddaljeno Veliko Širje. Ob 12.30 bo skromno slavje na novem domu rodbine pokojnega Mihe Aškerca. Predsednik akcijskega odbora g. Rajko Turk bo imel kratek nagovor, nakar bo družini izročil spominsko knjigo in darilno listino, hkrati pa bo odkril na hiši spomin-

ska ploščo pesnika Antona Aškerca. Svečanost bo združena s petjem in slavnostnim govorom o pomenu Aškerčevega življenjskega dela za naš narod. Govorili bodo tudi odposlanci nacionalnih društev, ki so sodelovala v akciji. Po svečanosti se bodo izletniki vrnili v Rimske Toplice, kjer bo skupno kosilo z družabnim sestankom. Narodno občinstvo Celja in vsega celjskega okrožja je vabljeno, da se udeleži svečanosti v Velikem Širju na binkoštni ponedeljek v čim večjem številu.

c Hud oskrbnik, 27-letni hlapec v Bežigradu pri Teharjih Jakob Umek je vozil hmeljeve droge. Voz je postavil pod streho, ne da bi bil vprašal oskrbnika Gokoviča, kam ga lahko zapelje. Oskrbnika je to tako razburilo, da je Umeka udaril z nekim predmetom po glavi in ga poškoval, da so ga morali oddati v celjsko bolnišnico.

* Loterija! Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Celju, prireja loterijo, katere čisti dobiček je namenjen zidavi doma koroških borcev. Zrebanje bo 21. julija t. l. v Celju. Glavni dobiček lep moderen avto. — Javnost se naproša, da srečke pridno kupuje ter tako podpre organizacijo v njenih ciljih.

c Sadno drevje je tudi v celjskem okolišju v najlepšem cvetju. V sled trajnega deževja in hladnega vremena pa se je bal, da se cvetje ne bo oplodilo in da bo sadna letina vsled tega mnogo slabša, kakor je bilo pričakovati.

c Legija koroških borcev krajevna organizacija v Celju, poziva svoje članstvo, da nemudoma dvigne prijavnice tiskovine za spom. kolajno pri svojih poverjenikih, ka-

tere so prejeli nazaj v svrhu izpopolnitve. Vsa navodila prejmete pri poverjenikih. Člani iz Celja pa v društveni pisarni v Prešernovi ulici (gostilna pri Angetu) dnevno od 17. do 19. ure.

c Sestava gospodarskega načrta za mestne gozdove. Mestna občina celjska razpisuje napravo gospodarskega načrta za svoje gozdove na Pečovniku, nad mestnim parkom, v Vitanju in drugod. Geodetske meritve gozdov izvrši mestna občina. Ključiranje bi izvršila mestna občina ali pa ponudnik, kar je treba v ponudbi navesti. Podrobne informacije se daje pri mestnem poglavarstvu soba št. 47 ob sredah in sobotah med uradnimi urami, za ogled gozdov pa bo na razpolago spremljevalec. Ponudbe je vložiti do 1. junija.

c Dobavo raznega premoga za l. 1940-41 razpisuje mestna občina. Ponudbe je vložiti do 18. t. m.

c Umrla je v mestnem zavetišču v Medlogu 71-letna Rataje Roza.

c Stopalo leve noge si je presekal v Botrični pri Sv. Juriju pri Celju 23-letni delavec Ivan Arzenšek.

Ljubljana

Slavnost v Šlajmerjevem domu

Na prav slovesen način je bil včeraj odprt prenovljeni in povečani sanatorij Trgovskega bolniškega in podpornega društva »Šlajmerjev dom« na Zaloški cesti. K tej slavnosti se je zbralo veliko število predstavnikov oblasti, raznih korporacij in ustanov, delegatov TBPD iz Maribora, Celja in drugih krajev Slovenije, dam in gospodov iz ljubljanskih družabnih krogov. Po pozdravnem nagovoru predsednika uprave TBPD g. Gombarčiča je opravil blagoslovitev doma stolni generalni vikar g. Nađrah, nato je v imenu Trgovske zbornice izrekel čestitke g. predsednik Jelačin, za Zdravniško zbornico pa njen predsednik g. primarij dr. Mršolj. Končno je šef-zdravnik sanatorija dr. Kramarič na kratko

očrtal delo zavoda, ki bo zdaj, izpopolnjen v vsem, kar ustreza zahtevam moderne medicinske vede, mogel v še večji meri zadostiti svoji nalogi. Po končani slovesni otvoritvi so si udeleženci pod vodstvom hišnih zdravnikov ogledali vse prostore.

Sanatorij je sijajno urejen in opremljen in je brez dvoma eden prvih v naši državi, vsekakor pa TBPD lahko v ponos. V vsakem pogledu zaslužijo polno priznanje tako uprava kakor zdravniki, arhitekta inž. Serajnik in Omahen, ki sta izdelala načrte, ter domači obrtniki, ki so izvršili posamezna dela. Člani Trgovske bolniške blagajne bodo v boleznih našli v tem domu zavetje in nego, kakor je maiokje mogoča. Sprejemali pa bodo v

Vinska razstava v Svečini

Vinarska podružnica v Svečini je priredila včeraj prvo vinsko razstavo s sejnimi, ki je dosegla prav lep uspel. Prireditelj je razstavil 132 vrst vin, iz svečinskega vinskega okoliša, in sicer iz Svečine, Sv. Jurija, Sv. Kungote in Sv. Križa. Pri slovesni otvoritvi so se zbrali številni zastopniki gospodarskih ustanov in oblastev, katere je pozdravil predsednik Vinarske podružnice v Svečini g. Paskolo. Banskó upravo je zastopal načelnik za kmetijstvo g. inž. Podgornik, navzoči pa so bili še ravnatelj kmetijske šole pri Sv. Juriju g. Lan, mariborski podžupan g. Žebot, predsednik okrajnega kmetijskega odbora g. Zupančič, upravnik banovinskega zavoda v Svečini g. Strašek, g. Pihler z istega zavoda. Po otvoritvi so si gostje ogledali okusno prirejeno razstavo in učičeli z vinsko pokušnjo. Bili so prese-

nečeni nad izvrstno kakovostjo tamkajšnjih vin. Navzoči vinogradniki, ki so razstavili svoja vina, so takoj navezali gospodarske stike in sklenili že več kupčij. Izgleda, da bo razstava prinesla vinogradnikom velike koristi, saj so se vinski trgovci zelo zanimali za svečinska vina.

Že v dopoldanskih urah so prihajali iz Maribora z avtomobili in avtobusi številni obiskovalci razstave. Popoldne so Mariborčani organizirali izlete v Svečino. Na razstavo so se pripeljali s posebnimi avtobusi Združenje okoliških gostilničarjev, Maistrovi borci, banovinski uslužbenci, mariborski gostilničarji in številne druge skupine prijateljev dobre kapljice ki niso mogli prehaliti razstavljenih vin. Vsi so se dobre volje in s pesmijo zvečer vrnili v Maribor. -ig.

Tabor v Murški Soboti

Včeraj sta priredili Kmečka zveza in Zveza poljedelskih delavcev v Soboti manifestacijsko zborovanje, ki se ga je udeležilo veliko kmetov in delavcev ne samo iz Prekmurja, temveč tudi iz drugih, oddaljenih slovenskih krajev. Najprej se je vršila v rim. kat. cerkvi skupna maša, ki ji je sledil pester spored skozi mesto na stadion SK Mure; tod se je vsa živopisana množica ljudi zgrnila okoli prostrane tribune, s katere je potem predsednik KZ s pozdravnim nagovorom odprl zborovanje in dal besedo ministru g. dr. Kerku, ki je predvsem orisal zu-

nanje in notranje politični položaj naše države. Naglasil pa je tudi odločno voljo vseh treh državnih narodov za obrambo pred slehernim napadom in željo po čimprejšnji ustanovitvi slovenske samouprave. Za g. ministrom so potem še govorili zastopnik bana okrajni načelnik Bratislana, zastopnik KZ, bivši nar. posl. Bajlec in drugi, nakar se je v poznih popoldanskih urah tabor zaključil s skupinsko vprizoritvijo D. Petančičeve igre »Slovenskega kmeta povest« v režiji prof. Potokarja.

Maribor

Velik uspeh simfoničnega koncerta GM

V petek je bil v dvorani Sokolskega doma v Mariboru simfonični koncert Glasbene Matice, pomnožene z godbeniki tukajšnje vojaške godbe. Občinstvo, zavedajoč se, da je simfonični koncert bolj redka kulturna prireditev, je skoraj do cela napolnilo dvorano. Predvsem pa je bila nabita z mladino galerija.

Na pult, ki ga je impozantno krasila državna trobojnica, je stopil toplo pozdravljen dirigent g. kapetan Jiráněk. Dvorana je prisluhnila zvokom Svendsenove Norveške rapsodije št. 3, ki je menda pri nas prvič izvajana in je poslušalce obogatila za nove vtise. Čutila se je pripovedna epika, prepletana z liričnimi momenti, ter nas vodila po norveški zemlji, ki prav te dni doživlja svojo tragedijo. Mogoče je prav radi tega napravila še večji vtis na občinstvo, ki je ob zaključku viharno aplavdiralo. Kakor je v tem delu Svendsen bolj epičen in pripoveden, tako so imeli v Griegovem klavirskem koncertu v E-molu velikega in čustvenega lirika, slikarja prirodnih razpoloženj in slik. Tudi njegova osebnost je stopila v tem delu bolj v ospredje Grieg, sodobnik Čaikovskega (oba sta se med seboj visoko cenila) je kljub temu, da je dobršen del

svojega življenja prebil v Nemčiji, ostal v glasbi tipičen mračnjaški Norvežan, prav tako kot Svendsen. Po aplavzu sodeč, ki sta ga bila deležna solist g. dr. Klasinc ter dirigent Jiráněk (prejela sta krasna lovorjeva venca ter cvetje) je Grieg še bolj navdušil občinstvo kot Svendsen.

Po odmoru nas je zajela Dvořakova glasba z vso svojo širino in toplino. Veliki mojster nam je prikazal v svoji simfoniji št. 5 v E-molu svoje vtise, ki jih je dobil v »novem svetu«, v Ameriki, kamor je bil okrog leta 1880 povabljen kot dirigent. Svoja občutja pred čudovitim zanj povsem novim sve-

tom je izkristaliziral v štiri dele: v živahnega, svečanega, veselega, skoro norčavega ter zaključil s končnim resumejem. Občinstvo je bilo nad simfonijo navdušeno.

Simfonični koncert GM, pomnožene z vojaško godbo, je nadvse sijajno uspel in gre temu kulturnemu zavodu, ki prav sedaj preživlja nerazumljivo stanovanjsko krizo, polno priznanje. Med predstavniki smo opazili komandanta mesta generala Goluboviča, direktorja Rodoška, višjega državnega tožilca dr. Zorjana, zastopnike srednjih šol in ostalega javnega življenja.

Lojze Šušmelj.

Zborovanje Maistrovih borcev

V Narodnem domu je bil dobro obiskani občni zbor Zveze Maistrovih borcev v Mariboru, ki ga je vodil zasužni predsednik g. Julij Guštin. Ta je v izčrpnem in zelo stvarnem poročilu prikazal zborovalcem in številnim zastopnikom raznih društev in oblastev veliko narodno obrambno delo, ki je zlasti na severni meji neobhodno potrebno. Iz tajniškega poročila podpolkovnika Cvirna posnemamo, da šteje Zveza MB 2400 članov in

da se vrste Maistrovih borcev stalno povečujejo. Na občnem zboru so razpravljali o združitvi Zveze Maistrovih borcev in Legije koroških borcev. V ta namen je bil izvoljen odbor, ki bo pripravil združitev obeh sorodnih organizacij. Ta odbor sestavljajo gg. Guštin, Malenšek in F. Kramberger. Sledile so volitve novega odbora, ki mu spet načeluje g. Guštin, podpredsednik pa je g. Malenšek.

Proslava materinskega dne

Včerajšnji materinski dan so proslavila mnoga društva z lepimi prireditvami. Materinske proslave so bile v Studencih, na Pobrežju in v mariborskem gledališču, kjer je ženski krožek društva »Jadrán Nanos« pripravil lepo igro »V kra-

ljestvu palčkov«. Gledalci, zlasti pa mladina, so bili navdušeni nad dobrim izvajanjem, ki ga je pripravil režiser g. Milan Pertot. Čisti dobiček te prireditve je namenjen obdaritvi revnih obmejnih mater.

Dan sokolske pripravljenosti

Včerajšnjemu sokolskemu klicu za pripravljenost so se odzvale številne sokolske edince iz mesta in okolice. Kljub slabemu vremenu so prikorakali Sokoli s trobojnicami na čelu pred Sokolski dom v Mariboru. Veranda je bila nabita polna. Sokolski zbor se je pričel s »Pozdravom« železničarske godbe »Drava« in

pozdravnim govornom Cirila Hočeva v rja in nagovorom predsednika meddruštvenega odbora mariborskih sokolskih društev prof. Stružne. Sledil je slavnostni govor dr. Igorja Rosine, nakar je godba zaigrala sokolsko himno. Dan pripravljenosti je uspel in se zaključil s petjem pesmi »Hej Slovani«.

JURJEVANJE V MARIBORU

Danes slavi naša vojska praznik sv. Jurija. Tradicionalnega jurjevanja so se poleg vojaštva s svojimi predstojniki udeležili tudi številni predstavniki oblastev, zastopniki narodnih društev in mnoga občinstva.

POZIV TUJIM DRŽAVLJANOM

Inozemski državljani, ki bivajo na področju predstojništva mestne policije v Mariboru in so v posesti zaposlitvenega dovoljenja — izkaznice o poklicu z veljavnostjo za »nedoločen čas«, se pozivajo, da iste v smislu čl. 5 odst. 2 uredbe o zaposlovanju tujih državljanov predložijo v svrhu potrditve, overovitve in evidentiranja tekom maja predstojništvu mestne policije v Mariboru, soba št. 2 dnevno v času od 10. do 12. ure. Prizadeati se opozarjajo, da v slučaju neodziva izkaznica o poklicu svojo veljavnost izgubi. — Predstojništvo mestne policije v Mariboru.

III. UMETNOSTNI TEDEN V MARIBORU

Umetnostni klub v Mariboru priredi od 11. do 18. t. m. svoj III. Umetnostni teden z razstavo del likovnih umetnikov s severnovzhodnega slovenskega ozemlja, koncertom novih in starih skladb, recitacijskim večerom hrvatskih književnikov in krstni predstavo najnovejše komedije Rudolfa Golouha »Krisalide«. Nastop hrvatskih umetnikov 15. t. m. zvečer v Narodnem gledališču bo prva velika manifestacija slovensko-hrvatskih kulturnistov v našem mestu, za katero vlada že sedaj največje zanimanje. Nastopili bodo s čtenjem svojih del: Vladimir Nazor, Dobriša Česarič, Ilija Jakovljevič, Dragutin Tjadinović, Tin Ujevič, Ivo Kozarčanin, Ivan Goran Kovačić, Novak Simić in Olinko Delorško. Med nastoparji ni sta posebno dva odlična zastopnika hrvatskega leposlovja, Vladimir Nazor in Tin Ujevič, ki ju v Ljubljani ni bilo.

NOVE IN CRTANE OBRTI

Aprila so bile izdane naslednje nove obrti: Švarc Franc, trgovina z mlekom, mlečnimi izdelki, kruhom, pecivom in v to stroko spadajočim blagom na drobno, Ruška c. 1; Zaharov Nikola, trgovina z lesom in drvini na debelo, Koroska c. 19; Robič Marija, trgovina malega obsega s slašticami, Gledališka ul. (veža Narodnega gledališča); Santl Marija, branjarija, Tyrševa ul. 11; Pristavec Anton, krojač moških oblek, Trubarjeva ul. 9; Škerbinek Josip, trg. z manufakturo in konfekcijo na drobno, Aleksandrova c. 13; Göttlich Regina, trg. z mešanim blagom na drobno, Tržaška c. 2; Štuhec Marko, tesarski mojster, Linhartova ul. 27; Kreuziger Hedvika, šivanje ženskih in otroških oblek in perila, Slovenska ul. 36. — Crtane so bile te obrti: Škerl Zoran, podružnica trg. s sadjem in zelenjavo na veliko, Aleksandrova c. 51; Maly Emilija, damska frizerka, Aleksandrova c. 22; Mejovšek Stanko, trgovsko in umetno vrtnarstvo, Valvazarjeva ul. 39; Špes Marija, nadaljevanje tesarskega obrta, Linhartova ul. 27; Krajcar Anton, čevljar, Orožnova ul. 6.

m Odvetniški in notarski pripravnik iz Maribora, Celja, Ptuj in Murske Sobote so si večeraj ustanovili svoje društvo. Za predsednika je bil izvoljen dr. L. Peric, za podpredsednika F. Venturini (Celje), za tajnika T. Klemenčič, za blagajnika pa F. Boštjančič. Odbornika sta Janez Nemeč (Murska Sobota) in Marjan Fink, v nadzorstvu pa dr. Igor Vilfan in dr. Miro Brečko.

m Pomotoma je izostalo v našem poročilu o občnem zboru Tujskoprometne zveze v Mariboru ime zastopnika banske uprave g. dr. Alojza Trstenjaka iz Ljubljane.

m Ljudska univerza. Danes ob 20. bo predaval dr. Andrej Gosar, univerz. prof. iz Ljubljane, o socialnih problemih modernega meznega razmerja. Predavanje dr. Franceta Avčiča o Koralu in Sarplanini, ki je bilo napovedano za 10. maj, se preloži vsled vpklica predavatelja na začetek naslednje predavalne sezone.

m Razpisana služba cestarja. Banska uprava razpisuje mesto cestarja za banovinsko cesto Maribor—Sv. Martin—Vurberg—Ptuj od km 12553 in na banovinski cesti Vurberg—Sv. Lenart v Slov. gor. od km 0—1275. Prošnje je vložiti do 15. maja pri okrajnem cestnem odboru v Ptuj.

m Kolo je nekdo ukradel predici Sonji Vuttejevi z dvorišča v Loški ulici 2. Ukradeno kolo je znamke »Presto« in je registrirano z ev. št. 2654.

m Kaznjenec požri brizgalko. V mariborsko bolnišnico so pripeljali iz jetnišnice 32 letnega kaznjenca Stefana Vukšana, ki je ob aretaciji pred meseci požrl »Flitovo brizgalko. Z operacijo ga bodo rešili neprebavljive »jedi«.

m Nož je terjal žrtve. V Laznici pri Rušah so fantje v neki gostilni napadli 22 letnega kovaškega pomočnika Petra Čerčeta in ga z nožem obrezali po glavi. — V Šikolah pri Cirkovcih je bil z nožem zaboden v hrbet 29 letni posestnik Franc Babšek. — Zabodljaj v hrbet je dobil v Framu tudi 26 letni kmečki dnjar Ivan Zgalin. Vsi so bili prepeljani v bolnišnico.

m Z motorja je padel na spolzki cesti 29 letni elektromehanik Ivan Veršič in dobil lažje poškodbe.

Revanžna tekma Celjski šah. klub - ŠK „Vidmar“

OB STANJU 4:3 ZA »VIDMARJA« JE BILA POSLANA REMIS POZICIJA Z 8. ŠAHOVNICE V PRESO JO SLOV. ŠAH. ZVEZI

V okviru šahovskega semifinala za klubsko prvenstvo Slovenije sta se večeraj srečala v Celju Celjski šah. klub in Šah. klub UJNZB »Vidmar«. Kot znano je prva tekma v Mariboru končala neodločeno 4:4 ter je zato vladalo za revanžno tekmo izredno zanimanje, ki so ga pokazali številni kibici, ki so prisostvovali tekmi v lepo urejeni dvorani »Evropee«.

Tekmovanje je otvoril s prisrčnim nagovorom predsednik ČŠK g. Jos. Grašer, poudarjajoč primero šahovske borbe z borbami v današnji dobi. Za pozdrav se je zahvalil predsednik ŠKV g. Cafuta. Po ugotovitvi podrobnih formalnosti je pričela tekma. Šele po štiriurni igri je padla prva odločitev na 5. šahovnici, kjer se je V. Diehl (C) v francoski obrambi zamen skušal izmotati pred napadom Kustra (V). Kmalu nato je doletel Celjane poraz na 6. šahovnici. Čertalič (V) je z Grünfeldovo obrambo odlično zaigral proti Grašerju (C) ter s predhodno žrtvijo stolpa odločil končnico dam in kmetov v svojo korist. Posebno dramatičen je bil damski gambit Lukeš B. (V)—inž. Pipuš (C) na 7. šahovnici. Nekaj časa je bilo pričakovati, da bo Lukeš prodril in osvojil razbito nasprotnikovo kraljevo krilo. Vendar pa Lukeš ni najboljšo nadaljeval ter slednjč po dramatičnih peripetijah podlegel v končnici. Še dramatičnejša je bila igra na 2. šahovnici, kjer sta vodila damski gambit Cijan (C)—Kukovec (V). Cijan je koj sprva podvzel zelo izgleden napad ter je bilo pričakovati, da bo forsirano zmagal. V težkem položaju pa se je Kukovec rešil s skrito »zamotano pastjo«, ki jo je Cijan spregledal. Kukovec je nato končnico gladko dobil ter postavil trenutno razmerje 3:1 za »Vidmarja«. Ob tem stanju je kmalu nato padla odločitev na 3. šahovnici, kjer je Lukeš (V) pokrival svojo dobro pozicijo proti Modiču (C), ki je z lepo kombinacijo

m Z vlaka je skočila na progi Ruše—Maribor 19 letna tkalka Franciška Jurec. Imela je srečo, ker si je poškodovala le desnico.

m Z vrelo vodo se je polila 7 letna delavčeva hčerka Elizabeta Raciingerjeva iz Košakov. Morali so jo prepeljati v bolnišnico.

* Spoznavajte svojo ožjo domovino! Izkoristite svoj »binkoštni odmor« za izlet v prekrasno Logarsko dolino. Dvodnevni izlet z modernim »PUTNIK-ovim« avtokarom od 12. do 13. maja. Informacije in takojšnje prijave pri »Putnik-u« Maribor.

* Kraljica Donave — krasna Budimpešta vas vabi! Izlet »PUTNIK-a« z luksuznim avtokarom od 23. do 26. maja. Ob mendenih letoviščih na Blatnem jezeru. Zahtevajte prospekte. Zadnji rok za prijave do 15. maja.

* Na konjske dirke v Ljutomer (Cven) na binkoštno nedeljo, dne 12. maja, bo vozil poseben avtobus »PUTNIK-a«. Zasturajte si pravočasno mesta!

* Sokolsko društvo Maribor-Matica priredi v dvorani ljudske univerze v sredo, dne 8. maja 1940 predavanje »O IX. zletu bolgarskih junakov v Sofiji 1. 1939« in v zvezi s tem o potovanju z jugoslovanskim parnikom Lovčen po Crnem morju, Bosporu, Dardanelah, Carigradu, Smyrni, Atenah Krfu do Splita. Predaval bo br. Otmar Meglič. Skioptične slike v barvah so delo br. Dr. Stane Lukmana.

m Nočna lekarniška služba od 4. do vključno 10. t. m.: Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Angelu varhu, Aleksandrova c. 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino. Samo še do ponedeljka »Njen privatni tajnik«. Gustav Fröhlich, Marija Andergast.

* Esplanade kino. Premiera najlepšega filma sezone »Krik ljubavi« s Charles Boyerom in Ireneo Dunne. Prekrasna ljubavna vsebina.

* Kino Union. Do vključno ponedeljka »Roman Spahija«, sijajna filmska drama po istoimenskem romanu od Pier Lottija.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 6. maja: Zaprto.

Torek, 7. maja, ob 20.: »Ana Christie«. Red C.

Sreda, 8. maja: Zaprto.

Četrtek, 9. maja, ob 20.: »Izdaja pri Novari«. Red B.

Izvrstna ameriška igra »Ana Christie« se drugič ponovi v torek, 7. t. m. (Red C). Ker se sezona nagiba h koncu, ta zelo uspešna drama ne bo mogla doživeti mnogo ponovitev. Zato se občinstvo opozarja, da mi jo ogleda čimprej, da je ne zamudi.

odločil partijo v prid Celjanom. In z odločitvijo na 1. šahovnici so nato Celjani izenačili na 3:3. Tu se je proti Gerželjju (V) branil z indijsko obrambo mojster Poljanec (C). Ko sta igralca izvedla blokada na kraljevem krilu, je Poljanec pritiskal na damskem krilu, kjer je v končnici izsilil zmago. V teku sta bili še partiji na 4. in 8. šahovnici. Na 4. šahovnici je s holandsko obrambo Marvina (V) popolnoma nadigral inž. Sajovčica (C), ki je kapituliral kmalu po 30. potezi. Ob stanju 4:3 za »Vidmarja« se je preneslo vse zanimanje na 8. šahovnico, kjer sta vodila izredno težavno borbo Fajs (C)—Nosan (V). Ker Nosan ni že v središčici z napadom uveljavil svoje prednosti, se je razpletla težka in nejasna končnica. Okoli šahovnice se je nagnetlo ogromno število kibicev, ki so strastno spremljali sleherni potezo igralcev. V takih okoliščinah je kapetan »Vidmarja« pozval Nosana, naj predlaga remis, ki je bil očitven, ozir naj glasom dogovora med obema kluboma prekine partijo, čije pozicija bo nato poslana v končnoveljavno presojo odboru Slov. šahovske zveze. Številni kibici, ki o stvari in zlasti dogovoru med kluboma niso bili poučeni (podoba je, da o stvari ni bil poučen niti je ni razumel vneti poročevalec »Slovenskega doma«) so pričeli glasno protestirati. Celjski igralec Fajs je ponujeni remis odklonil, nekaj potez nato pa sta se igralca sporazumela, da se pošlje kritična pozicija v presojo SŠZ. Po 61. potezi belega je pozicija naslednja: B e1, F a3, K e3, T c3 in kmetje na b3, e4 in f3. Črni (Nosan) K g5, T a2 in S f4. Črni na potezi. Črni ima v figuri zadosten ekvivalent za tri kmete zato o remiju ne more biti dvoma. V tem slučaju pripade zmaga ŠK »Vidmarja« v razmerju 4½:3½ ter se ŠKV plasira v finale proti Ljubljanskemu šahovskemu klubu.

Zanimivosti

Najučinkovitejše gasilno sredstvo proti bombam

Nekatere lastnosti požarnih bomb, ki so najnevarnejše sovražno orožje

Gasilska dejstva lahko v splošnem delimo na ona fizičnega in kemičnega značaja.

Gasilska dejstva fizičnega izvora so: znižanje temperature izgorevanja zaradi prehoda iz enega agregatnega stanja v drugo, to je iz trdega v tekoče ali iz tekočega v plinasto stanje in obratno. Tekoče ali plinasto gasilsko sredstvo obdaja zažgani predmet in otežuje pristop zraku, ki je nujno potreben pri gorenju objekta.

Razume se, da mora biti specifična teža dotičnega plina večja od specifične teže zraka. Vse kemične reakcije delimo v eksotermijske in v endotermijske. Eksotermijske reakcije nastanejo po osvoboditvi toplote. Takšna reakcija je v velikem obsegu — požar. Pri endotermijski reakciji je potrebno dovajati toploto. Ona torej veže toploto. Kot primer imamo disociacijo vode na svoje elementarne se-

stavine, kakor tudi razpadanje ogljikovega dioksida (CO₂) na ogljikov monoksid (CO) in kisik (O).

Eksotermijsko reakcijo moramo kombinirati tako, da je osvobodjena količina toplote enaka ali celo manjša od vezane količine in toplote. Na tem principu delujejo gotovo vsa kemična gasilska sredstva, kot na pr. ogljikova kislina (CO₂), metilbromid (CH₃Br), soda bikarbonat (NaHCO₃) in tetraklor (C Cl₄).

Pri navadnih požarih imamo primere oksidacije, to je združitve ogljika s kisikom v zraku. Z ozirom na spredaj omenjeno je lahka izbira kombinacije uspešnih gasilskih sredstev. Takšni gasilski aparati prihajajo v obrat pod različnimi znamkami kot so Minimax, Perkeo, Primus, Knok-out in drugi.

Požarna bomba, spuščena iz sovražnega letala, ne more vzeti kisika iz zraka, ker

ga vsebuje več v sebi, ako je reakcija oksidalna. So pa tudi požarne bombe, pri katerih se toplota in odgovarjajoča visoka temperatura ne dobivata z oksidacijo, temveč z drugimi eksotermijskimi reakcijami, ki so odvisne od kemične sestavine dotične zmesi. Iz tega je razvidno, da je gašenje požarnih bomb z vodo ali preprečitev dotika z zrakom brezsmiselno.

Sestavina zmesi požarnih bomb je tajnost vsake države, zato ne moremo za gašenje uporabljati popolnoma zanesljiva sredstva. Edino sigurno gasilsko sredstvo bi bila uporaba tekočega ogljikovega dioksida, ki bi ga hranili v malih, lahkih jeklenih posodah. Ako spustimo iz teh jeklenk na mestih, kjer delujejo požarne bombe, tekoči ogljikov dioksid, ta hitro izpari. Pri tem pa veže velike količine toplote in onemogoči razširitev požara.

Oliver Stanley

Angleški vojni minister se piše Oliver Frederick George Stanley, ali kratko Oliver Stanley. Star je 44 let. Po študiju v Oxfordu je postal artilerijski poročnik na fronti. Njegova kariera je bila »meteorska«, v kratkem je po-

stal major. Ker je bil še zelo mlad, so mu rekli »major-dečko«. Zaradi hrabrosti je dobil več odlikovanj. Po vojni je postal kmalu poslanec. Ima sina, ki je z 18 leti že na fronti. Je človek modernih nazorov. Njegova zasluga je, da smejo kinematografi v Angliji igrati tudi ob nedeljah. L. 1933 je postal prvi prometni minister, leto nato minister za delo, 5. januarja letos po vojni minister. Spada v vrsto energičnih mladih angleških političnih ljudi.

V peščene sipine so zakopali Rembrandtove umetnine na Holandskem. Zbetonirali so pod sipinami velike shrambe, kamor so spravili dragocene slike in rezbarije, da jih ne bi uničile bombe.

241 zločincev so pomilostili iz ječe v Turčiji, ker so se izkazali kot izredno požrtvovalni in hrabri reševalci ponesrečenecv po potresu v Erzidžanu.

Dvajset oblik cilindra so poznali spočetka. Do 1830 je ta bil najmilejše pokrivalo moških. Modni listi so prinašali 20 najrazličnejših oblik na izbiro razvajenim moškim.

— Hura! se veseli neki mlad filmski igralec. Naposled sem vendarle dobil vodilno vlogo!

— Sijajno, meni žena, ali boš igral glavnega junaka?

— Ne, ampak vodil bom kamelo, ki bo glavni junak na njej jezdil!

— Ali vas smem še kdaj videti, lepa neznanca?

— Ob priložnosti mi lahko telefonirate.

— Vaša številka?

— Stoji v telefonskem imeniku.

— In vaše ime?

— Stoji zraven številke.

Jutranje presenečenje...

Važnost popolne zatemnitve mest

Tudi pri nas še mnogo ljudi ne pozna strogih določb, ki ukazujejo v primerih nevarnosti letalskih napadov popolno zatemnitev. Ugasniti je treba vse luči ali pa okna tako zadelati, da ne prihaja skozi prav nobena luč. Nekaj podobnega vidimo tudi na nemških železniških vagonih, ki prihajajo k nam: luči imajo samo temnomodro in celo rdeče oken so pobarvali z zeleno barvo, da ne bi noben nepoklican žarek luči ušel v noč.

V primeru letalskih napadov je silno važno, če sovražni letalec ne vidi nobene luči. Nedavno je neki angleški letalec letel dve uri nad severno Anglijo, pa je še vedno mislil, da leti nad morjem, tako zatemnjena so bila mesta. Drug primer je bil pred kratkim nad škotskim mestom Aberdeenom. Letalec, ki je letel v višino 300 m nad mestom, je opazil v glavni ulici, popolnoma zatemnjeni, kako

neki pasant prižiga cigareto. Pilot je dejal, da je bila to edina luč, ki mu je izdala, kje leži mesto. Če je vse zatemnjeno, letalec sploh ne razloči, kje je mesto in kje dežela. Pogoj je seveda, da ni polne lune. Neki letalec, ki je že nešteto krat letel ob angleški obali, pravi, da v temni noči sploh ne ve, kje leti.

Angleški letalec ušel veliki premoči

Na posebno zanimiv način je prišel med svetovno vojno do najvišjega angleškega vojnega odlikovanja, Viktorijinega križca, letalski kapetan Lionel Rees. Poletel 1916. je letel nad nemškim ozemljem ter opazil sovražna letala. Bilo jih je 10. Takoj jih je napadel ter enega sestrelil. Pet nemških letal se je vrglo nad Angleža, ki je s spretnim manevriranjem dve težko poškodoval. Ko je naslednji

dve zasledoval, je bil ranjen ter se je onesvestil: letalo je začelo v vrtincu padati. Kmalu pa je prišel k sebi ter še imel časa spraviti stroj v pravo lego. Boj je nadaljeval do zadnje patrone, nato pa srečno pristal na svojem letališču.

V Berlin bo potoval v bližnjih dneh madžarski predsednik vlade Teeki, kakor poročajo budimpeštanski listi.

Preizkušnja francoske demokracije v vojni

Narod, ki se dandanes spusti v vojno, mora opraviti orjaško delo, reorganizacijo svoje celokupne strukture. S tem se pojavijo problemi, ki se ne omejujejo samo na vojna, gospodarska in finančna vprašanja, temveč sežejo globoko v nacionalno bit naroda. Med takšnimi je bil tudi postopek Daladierove vlade, ko je s posebnim pooblastilom izdala izredne ukrepe in postavila pod strogo cenzuro tudi tisk, najdragocenejšo pridobitev revolucionarne Francije.

Mnoge je tedaj zgrabil strah, ali se ne bo morda tudi svobodoljubna, demokratična Francija znašla v modificirani struji totalitarnega režima. Po izpmembi vlade in dosedanjem poteku vojne v

Franciji pa lahko sklepamo, da so bili vsi dvomi neupravičeni. Demokratski duh in ljubezen do svobode se nista izpremenila. Drastične mere, ki jih je Francija takoj po objavi vojne odredila, so bile razumljive. Država je bila mnogo bolj izpostavljena od otoškega britskega cesarstva. Neposredna nevarnost pred vdorom sovražnika je terjala brezhibno izvedbo mobilizacije. Najmanjša pogreška bi lahko bila pogubna.

Pozabiti pa tudi ne smemo, da poteka v Franciji strogost udušenja protinarodnih elementov še izza časa revolucij. Takrat je bila Francija ogrožena od notranjih kakor zunanjih sovražnikov, narod je kot tak prvič vstal v obrombo in

namesto profesionalne vojske sam pohitel na meje.

Francozi so tedaj že po tradiciji pripravljeni, da ljubosumno čuvajo vse, kar smatrajo potrebno za ohranitev najvišjih dobrin. Mere, ki so bile izdane 26. septembra lani proti komunistom, niso bile naperjene toliko proti domači stranki, kolikor proti dejstvu, da je član tujezemne organizacije, ki je pozivala k odporu, sabotaži, izdajstvu. Frossard je tedaj dejal: »Mi ne ubijamo komunizma, nego le stalizem.«

Znano je, da francoski poslanci kontrolirajo, svetujejo, po potrebi pa tudi zaustavljajo izvršujočo oblast v državi. Vse to v interesu demokratskega značaja države.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

63

»Glen — usmili se me ter mi daj steklenico whiskyja!« jo je prosil, ko je utrujen skoraj padel v naslonjač.

Vzela je whisky in sodavico ter obe steklenici položila predenj. Za sodavico se Filip ni zmenil, pač pa si je nalil precej whiskyja.

»Oh — Filip, ko bi vendar toliko ne pil! Sam dobro veš, da ti škoduje, zlasti če sonce tako neusmiljeno žge!« ga je opomnila Glen.

»Za vraga! Kaj mi le hočeš še prepovedati? Imaš na zalogi še več takih stvari? Kaj ko bi mi povedala naenkrat, da bova s tem pri kraju?!«

»Ah — dragi Filip — zares mnogo je tega!« je pričela še dokaj mirno. »Ni mi všeč, ker toliko piješ. Svoječas si mi sam priznal, da je bila to tvoja grda navada, ki pa si se je odrekel. Zakaj nisi si s to stvarjo spet začel? In še nekaj. File — zakaj se moramo toliko družiti z Roylancejevimi in njihovimi... prijatelji. Niham jih rada... zlasti te njih žene ne... Sicer pa sploh mislim, da tale gospa Oliverova...«

Filip jo je razdraženo prekinil. Skočil je pokoncu, da se ga je Glenison naravnost ustrašila.

vražim take ljubosumne in neznosne žene kot si ti! Roylancejevi so vendar do tebe silno vljudni ter ne dovolim, da bi jim kaj očitala. Zadnji čas je, da opustiš svoje neprestane opomle; na račun naših sosedov ter postaneš nekoliko družabnejše bitje. Če mož ne sme imeti nekaj prijateljev, ne da bi mu jih žena vsak čas sponašala, potem postane seveda življenje v zakonu neznosno. Kaj imaš vendar proti Roylancejevim? Moji prijatelji so bili predno si prišla k meni. Misliš, da se moram raziti z njimi zgoj zategadelj, ker jih ti ne maraš?«

Nikoli še ni kaj takega doživela. Skrušila se je pod ploho razdraženih besed. Toda med ploho besed Filip ni omenil Elize, dasi ga je ona nanjo vendar opozorila. Njo je seveda hotel izvzeti. Glenison je sedela tiha in mirna ko da je sklesana iz kamna.

»Da, tako je to, moja draga. In želel bi, da končno enkrat za vselej spoznaš, da nočem čuti o tem niti besede!«

»Toda, File, tako malo sem ti tega povedala!« je tiho rekla.

»Potem si zapomni, kar sem ti odgovoril: ter nikar ne nadaljuj tega zbadanja!« je Filip ostro odsekal. se obrnil ter brez pozdrava in besede odšel iz sobe.

Glenison si je priznala, da je storila napako. Ne, to ni bila prava pot, da se porazgovori s Filipom. S takim postopanjem si bo še pokvarila položaj. V bodoče mora premagati razdraženost. Njeno edino orožje v tem boju je — čakati. Saj se zadeva vendar ne bo dolgo vlekla. Nekaj se mora gotovo zgoditi! Toda še sanjalo se ji ni, kaj naj bi bilo. Pa naj se zgodi kar koli, Filip more biti prepričan, da se kot nekoč lahko spet zateče h Gleni ter ji potoži svoje bolečine.

Potlej se je Glenison popolnoma obvladala, zavedajoč se, da med njima ne sme priti do sporov, ki bi ga pognali Elizi naravnost v naročje. Mir in zadovoljstvo ga edino moreta prikleniti na Kilima Nungu. Toda prišli so dnevi, ko je Glenison le z nadčloveškim zatajevanjem ohranjala mir in prijateljske odnose. Neizmerno si je želela nekoga, ki bi mu mogla zaupati tegobe, ki so jo docela strle. Pa je bila popolnoma sama. Celo Michell jo je zapustil ter prešel k sovražniku. Sicer bi pa tudi ne mogla govoriti z njim o Elizi, ko pa ga je vsak dan bolj zapredala v svoje lovke.

Včasih je bilo videti, da se je Filip le spametoval ter se izmotal iz zablode. Takrat se je razposajeno igral z Brianom. Filip je lezel po vseh štirih po tleh, na tilniku mu je sedel Brian in vriskal. Igrala sta se leva in lovca. Po takih trenutkih je bil Filip nekaj časa zadovoljen in miren, dočim je njegova žena zbiralala sile za težke trenutke, ki so sledili.

10. Prebujena preteklost.

»Smešno je takole se trpinčiti in zvižati v bolečinah! Zaman se pretvarjaš, češ da ne trpiš! Mislim, da ponoči nisi zatisnila očesa niti za hip. Kakor duh si že! Zakaj vendar ne greš k zdravniku. Ko bo prekasno, ti bo hudo!«

Glenison je vedela, da ji bo hudo. Ponosna je bila na svoje pravilne in blesteče bele zobe. Zrla je v Filipa, ki je stal ob kaminu ter mračil čelo. Nerad jo je videl bolno in potrto. Vselej je bil ob takih prilikah zelo razdražen. Danes zjutraj se je stvar ponovila. Popolnoma prav ima, ko ji očita, zakaj tako dolgo odlaša z obiskom pri zobozdravniku. Ves mesec jo je že bolel zob, zadnje tri dni brez prestanka. V Angliji kaj takega ni mogoče, toda v Afriki je zadeva nekaj vsakdanjega, ko vendar potrošiš tri dni, ko greš k zdravniku.

»Prav, File, toda kaj bo z Brianom? V Nairobi je zadnje dni razsajala gripa, pa ga ne morem vzeti s seboj,« je naposled privolila zelo nerada.

»Kar tu ga pusti, njegova pestunja je v hiši in tudi jaz ga ne zapustim niti za trenutek, ko ne bo tebe. Bodi vendar razumna ter se podvizaj, da še dohitiš popoldanski vlak. Potem si rešena nadloge. Brian bo v varnih rokah ter se mu ničesar ne zgodi, četudi izostaneš ves teden.«

(Dalie.)

Velika razprodaja

manufakturnega blaga radi nemogoče dobave blaga v čisti volni. Prodajamo od 20-30% ceneje od znano nizke stare cene. Zato pohitite vsi v ...

Češki magazin

pri glavni policiji

Ne zamudite prilike, dokler še trajajo zaloga!

Sport

Otvoritveni meeting na stadionu

Na stadionu SK Železničarja je bil včeraj otvoritveni medklubski atletski meeting, ki so se ga udeležili atleti domačih klubov ter SK Celja in inž. Stepišnik, član ljublj. Ilirije. Radi deževnega vremena je bil teren jako težek; da niso dospeli zunanji gosti, bi bili prireditelji meeting sigurno preložili. Z ozirom na vreme in začetek sezone so bili doseženi še kar zadovoljivi rezultati, ki jih v naslednjem prinašamo. Nekatere discipline so radi slabega vremena izostale. Rezultati:

100 m, jun. B: 1. Hanza (C) 12,0, 2. Wolfi (R) 12,1, 3. Tone (C) 13,0, 4. Barle (M).

100 m, jun. C: 1. Julius (R) 12,2, 2. Hrovatin (Z) 12,3, 3. Bako (Z) 12,5, 4. Leban (Z).

100 m, seniorji: 1. Gracijanski (Z) 12,0, 2. Lužnik (M) 12,7, 3. Stranič (Z) 12,8.

Višina, jun. B: 1. Šišernik (M) 155, 2. Franček (Z) 155, 3. Babič (M) 150, 4. Bako (Z) 150, 5. Benedičič (M) 150.

Višina, seniorji: 1. Zorko (Z) 170, 2. Lužnik (M) 160, 3. Stepišnik - Ilir. 150, 4. Gracijanski (Z) 150.

Daljaja, jun. C: 1. Franček (Z) 576, 2. Bako (Z) 575, 3. Hrovatin (Z) 569, 4. Nace (Z) 550, 5. Leban (Z) 535, 6. Tone (C) 522.

Daljaja, seniorji: 1. Zorko (Z) 607, 2. Stranič (Z) 583, 3. Lužnik (M) 572, 4. Mlakar (Z) 548.

1000 m, jun. C: 1. Kos (C) 3:6,9, 2. Benedičič (M) 3:8,2, 3. Bauman (M) 3:14.

Met diska, jun. C: 1. Šišernik (M) 34,93, 2. Leban (Z) 28,78, 3. Bako (Z) 25,62.

Met diska, sen.: 1. Lužnik (M) 37,41, 2. Mlakar (Z) 32,01.

Met kladiva: 1. Inž. Stepišnik (Ilirija) 46,89, 2. Gujnjak (Z) 41,07.

Tek 3000 m: 1. Stajner (C) 9:59, 2. Krepf (M) 10:9,3, 3. Perko (M) 10:34,1, 4. Salamun (M) 10:36.

Tek 1500: 1. Smiderer (R) 4:31, 2. Muraus (Z) 4:39,1, 3. Uebleis (R) 4:54.

Stafeta 4x100 m: 1. Železničar 50,2, (Gracijanski, Bako, Hrovatin, Stranič), 2. Maraton 52,3 (Barle, Šišernik, Vreže, Babič), 3. Celje 53,2 (Hanza, Stajner, Tone, Kos).

s SK Laško je v drugorazredni prvenstveni tekmi premagal SK Borut (Golovlje) s 4:2 (2:0), dočim je juniorska tekma Atletik—Jugoslavija radi delne poplave igrišča pri „Salni kleti“ odpadla.

s. Janez Klina (SK Planina, Ljubljana), balkanski prvak v deseterboju, je zmagal v Zagrebu na petoboju, ki je bil prirejen za otvoritev sezone. Nabil je 2502 točki, 2. je Ferko (Hašk) 2063, 3. Vlahovič (Hajduk) 2013.

s. ZSK Hermes je priredil kolesarske dirke krog Smarne gore, v katerih so tekmovali seniorji in juniorji skupno. V glavni dirki je zmagal Berlič Lado v 1:26:23 pred Korenini-jem Fr. in Zupanom J. (Edinstvo), dočim je Pokupec Jos. (Vel. batalj.) kot prvi senior s časom 1:27:30 šele na 9. mestu. V dirki turistov je zmagal Jakše Rajko pred Sušnikom Rajkom in Nachtigallom Ivanom. Prva proga je znašala 46 km, druga pa 4 km.

s. V medmestnem tekmovalju v cross-countryju je Beograd premagal Sofijo v Top čideru s 30:25 točkam. Kot poedinec je zmagal na 6500 m dolgi progi Bolgar Bonev v času 20:29.

s Italije—Nemčija 3:2 (2:1). Italijanom se ni popolnoma posrečil revanš za poraz v Berlinu. Strelci Colaussi, Bertoni Blumati za Italijane ter Binder (2) za Nemce. Sodnik Madžar Ivančič. 70.000 gledalcev.

Občni zbor Delavske pekarnice

Te dni je bil občni zbor Delavske pekarnice na Tržaški cesti. Predsedoval je načelnik zadruge g. Puhar Matija, ki je obširno poročal o borbi zadruge v zadnjih letih krize za nadaljnji obstoj. Zadruga je bila na podlagi starih pravil obremenjena na eni strani z velikimi predpisi davkov, na drugi strani pa radi izplačila visokih deležev in drugih taniem zadrušnikom, ki so že pred leti izstopili in postali pekovski mojstri. Vstopili so pa novi člani, spreminili pravila po novem zadrušnem zakonu in je bilo iz debate razvidno, da se zadrušniki trudijo po rednem delovanju izboljšati stanje zadruge. Volitve niso prinesle nobene spremembe.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih vsake beseda 50 par. najmanjša oglasilna za te oglase je din 5.— Družbe preklicati dopisovanja in ženskovanski oglasni din 1.— do besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni ževk za enkratno objavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takol pri naročilu oziroma ca le vpošlati v mislu skupa z naročilom ali oa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.406. Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 2 din.

Posesti
Prodam
MALO POSESTVO
za din 10.000. Vprašati pri Spengler. Rače pri Mariboru. 2699-2

Stanovanje
Odda se
DVOSOBNO STANOVANJE
z vrtom. Koroška cesta 106. 3068-5

BREZPOSELNI KURJAC
dobi začasno mesto pri večjem parnem kotlu. Ponudbe pod »Izprašan kurjac« na ogl. odd. »Večernik«. 3081-9

Proda se
HIŠA
z vrtom. Gubčeva 66. Pobrežje. 3069-2

SOBA IN KUHINJA
z vrtom se odda s 1. VI. na Teznu pri postajališču. Gregorčičeva 12. 3078-5

Sprejme se boljši
SOSTANOVALEC
Franciskanska 21-II. 3077-9

PRODAM HIŠO
z 2 sobama, kuhinjo in vrtom s kapelico za din 55.000, potrebno din 23.000. Pobrežje, Tezenska ul. 17. 3070-2

Sobo odda
OPREMLJENA SOBA
v sredini mesta se odda. Vražova 2-I, desno. 3072-7

Iščem poštenega in zanesljivega
HLAPCA
h konjem, ki zna obravljati poljsko delo. Vprašati v ogl. odd. »Večernik«. 3063-9

NIJIVA
primerna za stavbišča in siva bišče se proda. Izve se Sp. Radvanje 47. 3067-2

Oddam lepo opremljeno
POCENI SOBO
gospodični. Kejzarjeva ul. 4-I. 3071-7

SLUŽKINJO
pridno, čisto in vestno, za kuhinjo in vsa hišna dela sprejemem. Naslo v ogl. odd. »Večernik«. 3064-9

Prodam
PRODAM POLJE
(stavbene parcele). Okolica Maribora. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 2931-4

Kanc
VAŠE FILME ZAJUŽAJTE NAJMODERNEJŠEMU FOTO-LABORATORIJU DROGERIJE

Iščem službo
POSTREZNICE
Gregorčičeva ul. 8. dvorjše. 3075-10

Radl odpotovanja se prodata
KOMPLETNA SPALNICA IN JEDILNICA
Dobro ohranjeno. Kamniška cesta 5. I. nadstropje levo. 2930-4

ODDAM SOBO
s štedilnikom. Trubarjeva ulica 7. 3061-7

Pouk
ITALIJANŠČINA
nemščina, francoščina po lahki, hitri metodi. Individualen pouk. Zajamčen uspeh. Gregorčičeva 3, pritličje, desno (nasproti realke) 3074-13

ZA BIRMO
nakupite najugodnejše pri »Mara«. Oset, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 2892-4

Sluzbo dobi
Iščem
PERFEKTNO KUJARICO
ki opravlja poleg postrežnice tudi druga hišna opravila. Strossmayerjeva 28/II, vrata št. 9. 2939-9

ZA TEŽKA DELA MOČNA VINA
ki jih dobite najceneje pri Senici. Ulica kneza Koclja. 3051-17

POSTELJO
kompletno, omaro in belo mizno prodam. Vprašati v trgovini Slovenska 20. 3073-4

MIZARSKA KLOP
kompletna spalnica, kredenca radi selitve na prodaj.— Kamniška c. 10. 3076-4

MODERNI VOZIČKI
po vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclja 4

ŠPORTNI OTROŠKI VOZIČEK
poceni prodam in veliko posteljo. Smetanova 34-IV, levo 3064-4

Čitajte, Večernik

Prva slovenska liga je sestavljena

Včerajšnje kolo prvenstvenih prvorazrednih tekem na področju SNZ je razčistilo situacijo do kraja, zlasti v celjski skupini, tako da je edino v MNP še malo nejasnosti glede 3. mesta, a tudi to bolj v teoriji kakor praktično, ker je prav težko predpostavljati poraz Maribora proti Muri v Mariboru. Ako upoštevamo, da se bo CSK preselil v HNŽ, bo prva lista slovenskih ligašev tale: **Železničar in Maribor iz MNP, Amater in Olimp iz CNP ter Ljubljana, Kranj, Bratstvo in Mars iz ljubljanskega okrožja.**

se je pričela v premoči Železničarja, ki je trajala do odmora. V prvem delu druge polovice so močno pritisnili gosti, ki so si do polovice zagotovili odprto igro, tu in tam celo rahlo premoč, nato pa je zopet vsa iniciativa prešla v roke domačih. Strelci za Železničarja so bili Pocaži v 7. in 72 min., Turk v 30. in Stalekar v 73. minuti.

Tekmo je sodil ljubljanečan g. Deržaj. V prvenstveni predigri je mladina Maribora premagala Železničarja z rezultatom 2:1 (2:1). Sodil je g. Grošelj. Maribor ima na ta način štiri točke naskoka pred Železničarjem ter ga lahko smatramo že za juniorskega prvaka 1939-40.

Olimp drugi celjski ligaš

OLIMP—CELJE 2:0 (1:0)
Na Olimpuv igrišču v Gaberju je bila odločilna tekma za vstop v ligo med Olimpom in Celjem, ki je kljub slabemu vremenu privabila številno občinstvo. Olimp si je nesporno zaslužil zmago, prekašal je svojega nasprotnika kombinatorno, v hrbtenosti in odločnosti, medtem ko so Celjani igrali nepovezano, zlasti ker niso mogli postaviti najjačjega teama. Po začetni nervozni so se najprej znašli Olimpovci ter po Catru v 20. min. iz prostega strela dosegli vodstvo. Nato so se malo bolj uveljavljali tudi Celjani, toda brez uspeha. Po odmoru je bila igra najprej izenačena, nato pa je, zlasti proti koncu, popolnoma prevladoval Olimp, ki je po Catru v 89. min. dosegel še drugi gol. Tekmo je sodil g. Erlih iz Ljubljane.

REZULTATI LJUBLJANSKE SKUPINE
Tudi v ljubljanski skupini se je odigralo zaključno kolo. Tekme so spreminile vrstni red ligašev. Prvenstvo si je osvojil Kranj. Rezultati: **Reka—Bratstvo 1:2 (1:2), Hermes—Jadran 2:0 (2:0), Svoboda—Disk 3:2 (3:0), Kranj—Mars 5:2 (3:0).**

ZELEZNICAR—CSK 4:0 (2:0)

CSK je včeraj v zadnji prvenstveni tekmi doživel po dolgem presledku v Mariboru težek poraz, čeprav je vzel tekmo, ki na stanje prvenstva s svojim izidom ni mogla vplivati, popolnoma resno. Enajstotica Železničarja je imela jako dober dan ter je poleg tega svojo igro bolj prilagodila deževnemu vremenu kakor gosti, ki z visoko igro niso uspeli. Železničarjeva obramba je igrala jako zanesljivo, tudi krilski vrsti bi se razen plasmaja ne dalo nič oporekati, ofenzivno je bila jako dobra, napadalni kvintet je bil jako razpoložen ter je dosegel 4 neubranljive gole. Domačini so po homogenosti moštva in startu prekašali nasprotnika ter si popolnoma zasluženo priborili obe točki.

Gosti iz Cakovca niso zalgrali tako slabo, kakor bi se to dalo sklepati iz rezultata, vidno so se potrudili ter pokazali tudi nekaj prav lepih akcij, vendar je pritegnitev mlajših moči v zadnjem času precej omajala enolnost in prej tako popularno delcizivno taktiko njihove enajstotice. Zlasti je sedaj šibkejša krilska vrsta, dočim je obramba še vedno na mestu, napad pa včeraj ni imel strelcev.

Kljub temu, da je bila tekma v prvi vrsti prestižnega značaja, je bila živa in temperamentna, toda fair do kraja. Igra

Hajduk vodl v finalu

Včeraj je bil drugi termin ligaškega finala. Odigrale so se tri tekme, ki so prinesle dva poraza Zagrebčanom, najbolj pa je presenetila Slavija (S) z zmago nad Jugoslavijo v Beogradu.

BSK je po odlični igri premagal Gradjanskega, ki je sicer tudi ugajal, ima pa se za poraz zahvaliti igračkanju dveh najboljših Glasera in Kokotoviča. Tekma se je končala s 3:2 (1:1). Sodnik Italijan Scarpi.

Sarajevska Slavija je za BSK-om premagal sedaj tudi Jugoslavijo, brzko na račun izredno težkega terena in večje izdržljivosti. Rezultat tekme je 1:0 (1:0).

Tretja tekma je bila v Splitu. Hajduk je premagal Haška s 5:1 (3:0). Hašk je pred odmorom popolnoma odpovedal. Po odmoru je dosegel častni gol, proti koncu je imel igro v rokali zopet Hajduk. Sodil je Madžar Koloman.

Po odigranih tekmah je vrstni red na tablici sledeč: Hajduk in BSK po 3, Slavija (S) in Jugoslavija po 2, Gradjanski in Hašk po 0 točk. Gradjanski in Slavija (S) sta odigrala le še po eno tekmo.

TENISKI TURNIR V BUDIMPEŠTI

Teniški turnir v Budimpešti se je radi deževnega vremena začel z zakasnitvijo. Sodelujejo tudi naši igralci Florijanov, Punčec, Pallada in Mitič, ki so doslej dobili vse igre. Punčec je premagal Katona 6:3, 6:4; Pallada Tornya 6:0, 6:2 in Frigesza 4:6, 6:2, 6:2; Mitič Petőja 6:0, 6:2. Igre v dvojce: Mitič-Gabory : Bolgar-Katon 6:2, 7:5; Punčec-Pallada sta brez igre dobila match proti Banyo-Nadanyu. Florijanov je premagala Madžarko Medvečki 6:4, 7:5.

SLOVAN PRVAK KOROŠKE SKUPINE

Včeraj pi se bila morala odigrati v Slovenjem Gradcu povratna tekma Slovenj Gradec—Slovan (Guštanj). Dočim so gosti dospeli, od domačinov volhče ntkogar ni bilo na igrišče. Sodnik g. Kopic iz Maribora je nato prisodil zmago Slovanu iz Guštanja s 3:0 p. t. ki je po skupnem rezultatu iz obeh tekem 4:2 postal prvak koroške skupine mariborskega II. razreda.

LJUBLJANA—SLAVIJA (V) 3:3 in 3:1

V Ljubljani se je odigralo 8. minut prekinjene jesenske ligaške tekme, ki niso prinesle nobenega gola, tako da je tekma končala z jeseni doseženim rezultatom 3:3. Slavija se je s tem plasirala na 8. mesto, dočim sta na zadnjih dveh Bačka in Ljubljana.

V nato sledeči prijateljski tekmi je Ljubljana premagala Varaždince s 3:1 (2:0).

SLALOM NA OKREŠLJU

Zimskosportni osek SPD Celje bo priredil medklubsko tekmo v slalomu, dne 13. maja na Okrešlju. Tekmuje se po pravilih JZSS. Proga meri 800 m, z višinsko razliko 250 m. Tekmovalec tekmujejo na lastno odgovornost. Prijave sprejema podružnica SPD v Celju, Kr. Petra cesta 9, do 10. t. m. proti prijavnini din 5.—. Naknadne prijave v Prišaufovem domu na Okrešlju proti dvojni prijavnini do ponedeljka ob 9. dopoldne, ko bo zrebanje starih štivilk. Start ob 10. predpoldan. Razglasitev rezultatov takoj po tekmi v planinski postojanki na Okrešlju.

s SK Litija je premagal SK Svoboda (Zagorje) s 4:1 (2:1) ter tako postal prvak Zasavja.

Burgit
proti Kurjim očem.

Zak. zaščitenó.

Za dinarje 4.-

Vam BURGIT s korenóm, brez operacije, brez noža in brez bolečin uniči najtrdnjše KURJJE OKO in trdo kožo na podplatih. Dvojni din 7.—, za podplati din 5.—, dvojni din 9.—. V apoteki ali drogeriji zahtevajte samo BURGIT proti KURJIM OČEM. Kjer ga ni, Vam pošlje: BURGIT - G. Z., Novo mesto, Dravska banovina.